

Lampérth Géza
MÁTYÁS KIRÁLY ÉS A GONOSZ BÍRÓ

Mátyás király egyszer
(Így áll a krónikába')
Felöltözött ütött-kopott
Paraszi ruhába.

Azaz: a suba csak
Külsejét takarta,
Belül aranyos királyi
Öltözet volt rajta.

Egy nagy görcsös botot
Fogott a kezébe,
Így indult el Budavárból
A Duna mentébe.

Ment-mendegélt szépen
S Tétény falu mellett:
Csak azt vette észre, hogy már
Jól bé is estellett.

Körülnézett tehát
Éji szállás után, –
De az első házban bizony
Kiadtak rajt' csúnyán.

A falu bírása
Volt a ház gazdája,
Egy zsugori, gonosz ember,
Ki így rivallt rája:

„Eltakarodj innen,
Ilyen-olyan adta!”
S ha nem megy el – fenyegette –
Deresre húzatja!

Nem szólt Mátyás király,
Csöndben odébb állott.
Kopogtatott a szomszédban,
S szívesen látták ott...

Kis kunyhó volt, s benne
Szegény jobbágy lakott.
Aki a fáradt vándornak
Vacsorát is adott.

„Sovány a vacsorám,
Ez is tán utolsó,
– Szólt a jobbágy – mert holnap már
Megperdül a dobszó...

A zsugori bíró
Mindenem eladja,
Hej, mert nincsen könyörület
Egy csöppnyi sem abba'!

Kölcsönt vettem tőle
Még a tavaly nyáron,
S kérve-kértem, könyörögtem:
Aratásig várjon.

Megfizetem akkor
Becsülettel, szépen,
De gonosz az, nincs irgalom
Semmi a szívében.

Pedig nincsen annak
Semmiben szüksége.
Miatta jut koldusbotra
Egész falu népe.

Ami hamisságot
Elkövet ökelme:
Ej, ha az Mátyás királynak
A fülébe menne!

Tudom, hogy letörné
Bíró uram szarvát,
Tudom: megmutatná néki
Királyi hatalmát!

De ha ki szólni mer,
S igazságot keres,
Bíró udvarában várja:
A börtön s a deres.”

A jobbágy panaszát
Mátyás csak hallgatta.
„Megjárja még az a gonosz!”
Így vigasztalgatta...

Másnap korán reggel,
Még alig pitymallott:
A faluban árverésre
Dob pörgése hallott.

Gyűlt a kíváncsi nép
Egyre többen-többen.
S szólt a bíró nagy dölyfösen:
„Fizess vagy különben!...”

Előlépett most az
Ütött-kopott vándor,
S szedte elő az aranyat
Rongyos tarsolyából.

„Egy... kettő... – számlálta –
Íme, itt a pénzed,
Gonosz lelkű vén zsugori,
Most majd én beszélek!”

A nép ámul-bámul,
Bíró dühre fortyan:
„Szolgák, húzzátok deresre
E csavargót nyomban!”

Leveté most Mátyás
Paraszi ruháját,
S a nép ujjongva üdvözlé
Fölséges királyát...

„Nem csavargó – így szólt –
De királyod vagyok!
Te most hallgatsz, ítéletet
Fejre én szabok!

Gonosz a te lelked,
Büntetni való vagy,
Nem bírói székbe, hanem
Deresre való vagy!

Húzzátok le, szolgák,
S huszonötöt rája!”
„Kegyelem!....” – ordít a bíró –
De suhog a pálca!

A nép örvendezve
Vígán körül állja.
S egy szívvel-lélekkel
Hangosan kiáltja:
„Éljen igazságos Mátyás,
Magyarok királya!”

(Az Én Újságom, 1900/23.)